

Rapport fra bygge- og anleggsnæringens ekspertutvalg for
godkjenning av kvalifikasjoner og innsats mot useriøse aktører

ENKELT Å VÆRE SERIØS

NY SENTRAL GODKJENNING (nSG)

1. OKTOBER 2015
DELRAPPORT 2
Registreringsordning

Utgiver: Byggenæringens Landsforening
Oktober 2015.

Det er lov å kopiere fra dokumentet med
kildehenvisning.

Registreringsordning for bygge- og anleggsarbeid på eiendom

Oslo 8. oktober 2015

Innledning

I rapporten «Enkelt å være seriøs» la ekspertutvalget som representerte en samlet bygge- og anleggsnæring i august 2014 frem flere forslag for å øke seriøsiteten i næringen, og for å gi bedre konkurransevilkår for seriøse foretak. Rapporten ble laget etter anmodning fra kommunalminister Jan Tore Sanner på bakgrunn av at kravet om lokal godkjenning for foretak som søker ansvarsrett skal opphøre fra 1. januar 2016. Forslagene var:

- Ny sentral godkjenningsordning for bygge- og anleggsnæringen
- Registrering av bygge- og anleggsarbeid med verdi over ½ G som et foretak utfører på eiendom
- Utvidet ID-kort for ansatte i bygge- og anleggsnæringen
- Forenklet tilsyn basert på 4 enkle sjekkpunkter, som alle tilsynsmyndigheter skal kunne utføre

Departementets oppfølging av rapporten går i hovedsak ut på at det er gjennomført lovendring og sendt ut forskriftsforslag som gjelder seriøsitetskrav og utvidelse av sentral godkjenning etter plan- og bygningsloven. De andre forslagene er foreløpig ikke fulgt opp. BNL tok derfor initiativ til et eget utvalg («Registreringsutvalget») som har vurdert om det er mulig å utvikle forslag til en ordning for registrering av bygge- og anleggsarbeid på eiendommer, som herved oversendes til Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Utvalget har vært sammensatt av:

Per Jæger, Boligprodusentene, leder
Dag Refling, Huseiernes Landsforbund
Eystein Husebye, Norges Bygg- og eiendomsforening
Åsmund Østvold, Byggmesterforbundet
Jeanette Moen, Fellesforbundet
Jørgen Leegaard, Byggenæringens Landsforening
Jomar Talsnes Heggdal, Byggenæringens Landsforening, sekretær
Egil Stabell Rasmussen, Byggenæringens Landsforening, sekretær

Et samlet registreringsutvalg fremmer forslag om en registreringsordning for arbeider på bygge- og anleggsplasser. Utvalget holder fast ved forslaget til metodikk for registreringen slik den er foreslått i «Enkelt å være seriøs». Forskjellen fra rapportens forslag er at myndigheter, som gis direkte hjemmel i forskrift, bare skal ha tilgang i 5 år etter ferdigstilling/overtakelse. Der det skal foreligge ferdigattest, er det denne som er utgangspunkt for 5-års-fristen. Etter 5-års-fristen skal eier ha rett til å slette informasjon i registeret.

Utvalget omforente forslag:

- Det etableres et register på grunnlag av en registreringsplikt som foreslått i rapporten "Enkelt å være seriøs", som gjøres tilgjengelig i seeiendom.no
- Utførende foretak skal registrere alt arbeid det utfører med verdi over ½ G inkl. mva. For alt arbeid som innebærer endring av konstruksjon, brann, klimaskall og våtrom skal *alle* arbeider registreres.
- Foretaket som har registrert arbeid skal motta kvittering fra registreringsordningen.
- Registreringen skal følge eiendommen, ikke eier.

- Eier skal ha permanent og fri tilgang til data om egen eiendom.
- Eier skal ha mulighet til registrering av egne data.
- Eier kan slette opplysninger etter at offentlig myndighet ikke lenger har tilgang til opplysningene.
- Bare offentlige myndigheter som blir uttrykkelig nevnt i forskrift, skal ha tilgang. Disse skal være:
 - Arbeidstilsynet
 - Bygningsmyndigheter (både kommuner og DiBK/Sentral godkjenning)
 - Skattemyndigheter
 - Påtalemyndigheten
- Myndighetenes tilgang bortfaller 5 år etter overtakelse/ferdigstillelse av arbeidet. Dersom det kreves ferdigattest, er denne utgangspunkt for 5-års-fristen.

Begrunnelse for forslaget

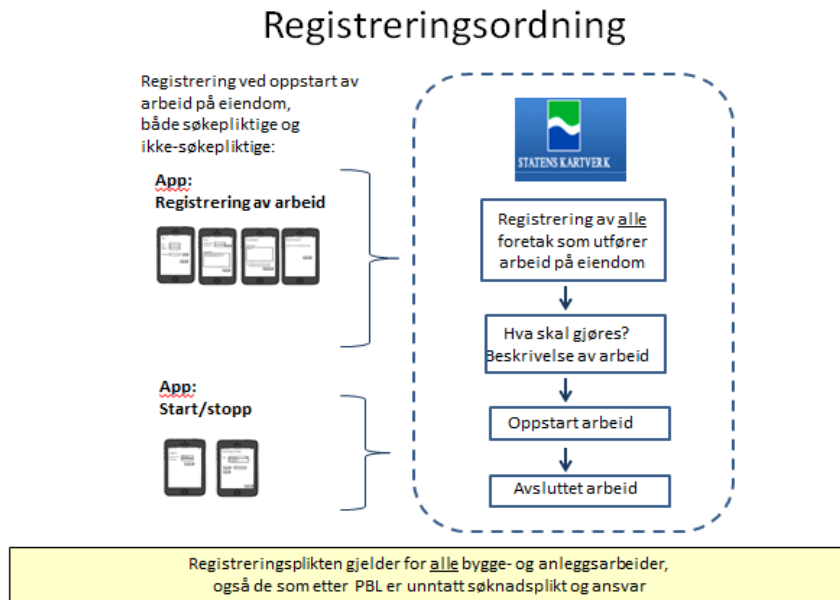
Utvalget legger i forslaget vekt på at registreringsordningen skal gi bedre oversikt over hvilket arbeid som utføres på bygge- og anleggsplasser, og hvilke foretak som utfører/har utført det. Oversikten vil være viktig for eiere i forbindelse med garantier og reklamasjoner, og for å forbedre kvaliteten i byggingen. Registreringen skal også gi grunnlag for tilsyn fra tilsynsmyndigheter, som gis hjemmel til dette i forskrift. Dette vil fremme seriøsitet og etterlevelse av regelverk. Registreringen vil på den måten både komme næringen til gode gjennom bedre oversikt og like konkurransevilkår, forbrukere som vil få bedre grunnlag for å sikre godt utført arbeid, og samfunnet som vil få bedre grunnlag for betaling av skatter og avgifter. Åpenhet og transparens i bygge- og anleggsvirksomheten vil ha avgjørende betydning for et godt arbeidsliv, og hindre økonomisk kriminalitet i næringen.

For det profesjonelle markedet er det et problem at det ikke er god nok oversikt over underleverandører, verken etter krav om ansvarlige foretak etter plan- og bygningsloven eller etter krav om registrering etter byggherreforskriften § 15. Det er derfor behov for en bedre oversikt. En registrering vil vise hvor det er aktivitet, og vil kunne synliggjøre hvem som er inne på en bygge- eller anleggsplass.

For privatmarkedet vil registreringsordningen kunne gi oversikt over foretak som arbeider med tiltak som er søknadspliktige uten krav om ansvarlige foretak, og tiltak som ikke er søknadspliktige. For alle eiere vil det være en fordel å ha oversikt over hvilke tiltak som er gjort på eiendommen, og hvem som har utført arbeidene. I "seeiendom.no" skal informasjonen dessuten være fritt tilgjengelig for eier. Eier vil ha rådighet over opplysningene og kan slette dem etter 5-års-fristen. Eier kan også registrere eget arbeid og arbeid under ½ G.

Registreringsordningen vil også ha stor betydning i bekjempelsen av svart økonomi og arbeidsmarkeds kriminalitet. Svart økonomi og arbeidsmarkeds kriminalitet er et sammensatt problem. Et stort problem er fiktivfakturering i proffmarkedet i bygge- og anleggsnæringen, der det er fare for at kriminelle tar over markedet. Skattedirektoratet øker kontrollaktiviteten på dette området ved samordnet tilsyn sammen med andre myndigheter (NAV, Arbeidstilsynet og politiet). Bygningsmyndighetene er ikke med i dette samarbeidet. Registreringen vil være en forutsetning for et effektivt tilsyn, som er et nødvendig virkemiddel for å øke kvaliteten og seriøsiteten i næringen. Data som gjøres tilgjengelig gjennom registreringsordningen kan være av interesse også for andre enn de som etter forskriften skal drive tilsyn. Skal ordningen ha den nødvendige legitimitet og være formålstjenlig, er det derfor behov for å innføre visse begrensninger i varighet, tilgang og bruk av dataene.

Utvalget foreslår at alle bygge- og anleggsarbeid et foretak utfører som har en verdi over ½ G inkludert mva. skal registreres i en egen database og synliggjøres på "seeiendom.no", som administreres av Kartverket. I tillegg skal *alle* arbeider som innebærer endring av konstruksjon, brann, klimaskallet og våtrom, registreres. Tiltakshaver kan i tillegg registrere eget arbeid og arbeider under ½ G, på frivillig grunnlag. Registreringen innebærer ikke noen søknad eller behandling, men bare at arbeidet registreres på eiendommen. Opplysningene vil gjøres tilgjengelig for tilsyn av myndigheter med de foreslåtte begrensninger.

Figur: Prinsippskisse registreringsordning med applikasjon for registrering

Utvalget foreslår at det utvikles en enkel applikasjon som kan brukes på mobile løsninger for registrering av arbeid. Dette er en enkel, rimelig og effektiv måte å registrere informasjonen på.

Utvalget foreslår å legge ordningen til nettsiden "seeiendom.no", som administreres av Kartverket. Informasjon skal registreres og gjøres tilgjengelig i "seeiendom.no". Kartverket skal ikke selv behandle registreringene, men være teknisk tilrettelegger for mottak og registrering, og for at de aktuelle samarbeidsparter og tilsynsmyndigheter skal kunne benytte registreringen i tråd med sine funksjoner. Registreringen vil kunne brukes av de aktuelle myndigheter i sitt tilsynsarbeid.

Offentlige myndigheter med hjemmel i forskrift, skal ha tilgang. Disse skal være:

- Arbeidstilsynet
- Bygningsmyndigheter (både kommuner og DiBK/Sentral godkjenning)
- Skattemyndigheter
- Påtalemyndigheten

Myndighetenes tilgang skal være begrenset til 5 år etter ferdigstillelse/overtakelse. Dersom det kreves ferdigattest er denne utgangspunkt for tidsfristen. Eiers tilgang er ikke tidsbegrenset og eier skal ha fri tilgang til informasjonen.

Arkitektbedriftene
Boligprodusentene
Byggenæringens Landsforening
Byggmesterforbundet
Entreprenørforeningen - Bygg og Anlegg
Fellesforbundet
Holte AS
Huseiernes Landsforbund
Maskinentreprenørenes Forbund
Nordnorske Entreprenørers Service-Organisasjon SA
Norges Bygg- og eiendomsforening
Norske arkitekters landsforbund
Norsk Teknologi
Rådgivende Ingeniørers Forening